

Izkušnje Zavoda za gozdove Slovenije na področju lesne biomase

Interreg

Co-funded by
the European Union

Alpine Space

Forest EcoValue

Zavod za gozdove
Slovenije

Živa Bončina, mag. Rok Pisek, Andrej Grum, mag. Matjaž Guček

Ljubljana, 26. 9. 2024

Vloga Zavoda za gozdove Slovenije

Biomasa = organske snovi biološkega (predvsem rastlinskega) izvora, ki jih lahko izkoriščamo kot vir energije. Za pridobivanje toplote je najbolj pogosta lesna biomasa.

Viri lesne biomase:

- **gozd**
  - del realiziranega letnega poseka,
  - gojitvena in varstvena del v gozdovih,
  - melioracije grmišč,
  - novogradnje in vzdrževanje infrastrukture
- **zaraščajoče površine**
- kmetijske in urbane površine
- lesni ostanki
- odsluženi kemično neobdelan les

Naloge ZGS:

- izdelava gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov
- izbira drevja za posek
- svetovanje lastnikom gozdov

Vloga Zavoda za gozdove Slovenije

ZGS na tem področju deluje v okviru različnih projektov

Projekti :

Energreen FAO TCP Preskrba in raba bioenergije v smislu spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdom 2003-2005

ALPENERGYWOOD INTERREG III B– Promocija lesne biomase v Alpskem prostoru 2003-2006

MAKE IT BE intellegent Energy-Europe 2008-2011

Bio4Eco Interreg Europe Trajnostne regionalne bio-energetske politike 2016-2020

Forest EcoValue Interreg Alpine Space 2022-2026

Ocena potenciala lesne biomase

Načrtovan možni posek

(najvišji dovoljen posek, načrtovan v območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih za obdobje 2021–2030):

6,4 m³/ha

Iglavci 3.421.600 m³

Listavci 4.155.400 m³

Skupaj 7.577.100 m³

Dejanski razpoložljivi potencial

- načela gospodarjenja z gozdovi
- tehnologije pridobivanja in rabe lesa
- trg gozdnih lesnih sortimentov
- socio-ekonomske razmere
- sortimentacija

Trajni potencial lesne biomase za energetske rabo 2.600.000 m³ letno

POMEMBNA PROSTORSKA RAZPOREDITEV in DOSTOPNOST

(ceste, vlake, zavarovana območja, časovne prepovedi)

WISDOM - Slovenian Wood Energy Information System (SWEIS)

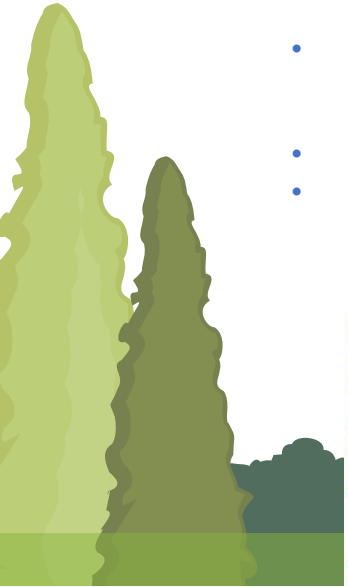
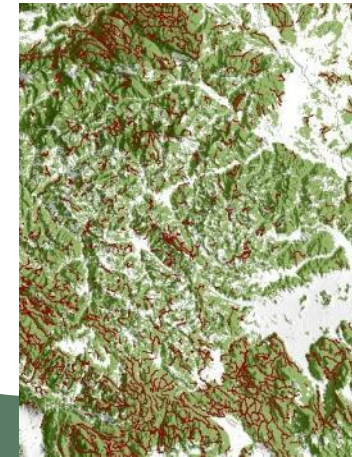
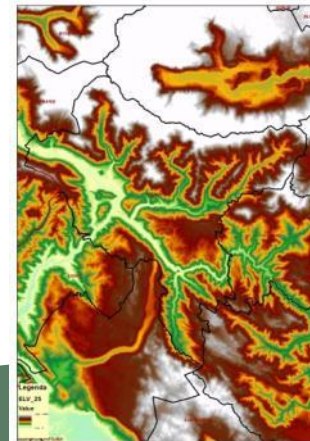
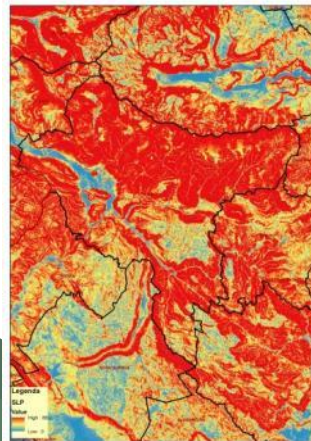
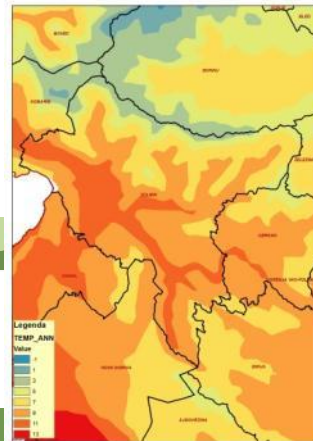
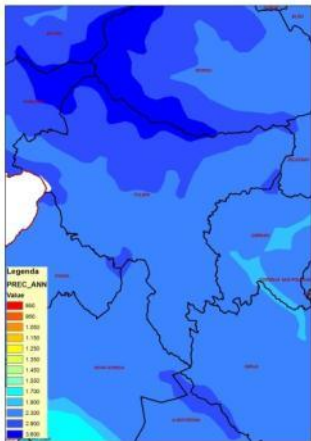
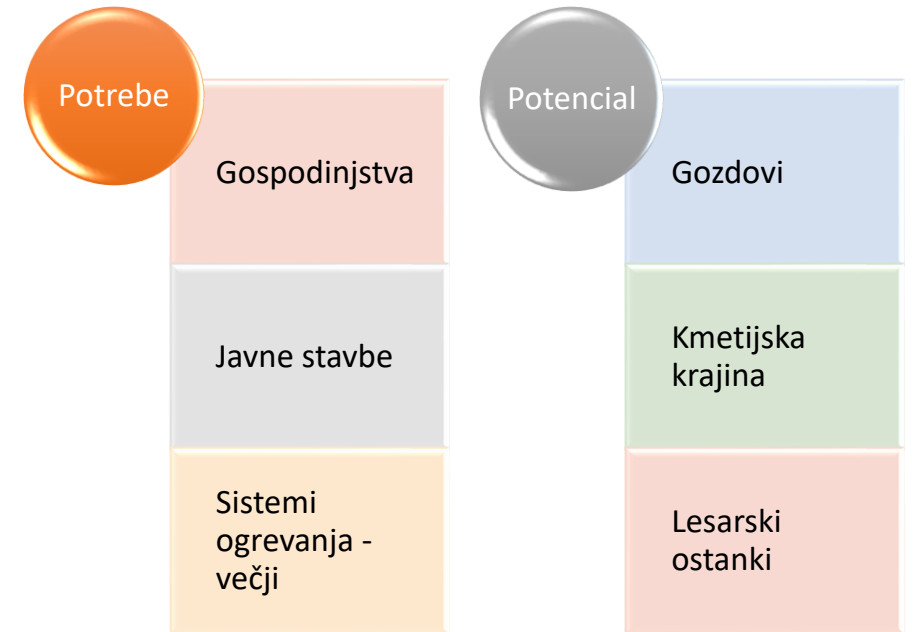
WISDOM zgodovina:

WISDOM (Woodfuel Integrated Supply/Demand Overview Mapping model)= orodje za prikaz potenciala, potreb in analiz lesne biomase, ki temelji na geografskih bazah

- prva implementacija: 2003-2005 FAO TCP project
- prenova v letu 2008-2011 IEE - MAKE IT BE project
- od takrat naprej se SUPPLY (Potencial) del ves čas posodablja

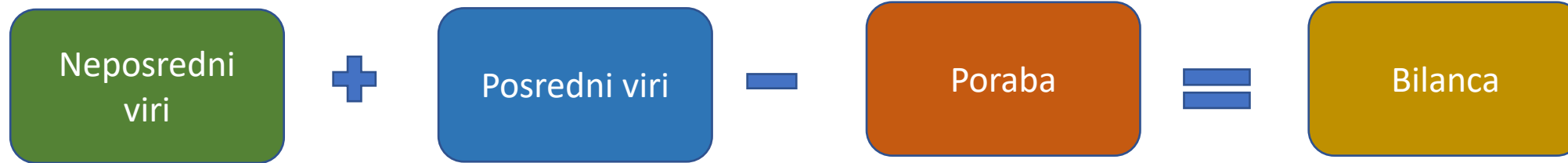
Glavne značilnosti:

- WISDOM Slovenia vsebuje več modulov, glavna sta Potencial in Potrebe
- omogoča cel spekter analiz (strošek z razdaljo, zlivna območja, postavitve novih centrov (oddaljenost virov), ekonomsko dostopnost virov, prioriteta območja za novo gozdno infrastrukturo)
- pomembno orodje za odločanje na operativni ravni
- ocena različnih scenarijev (trenutno stanje, zmanjšanje oz. povečanje porabe ipd.)

WISDOM SWEIS: prikaz

Direct sources			možni posek manj kakovostnih sortimentov
Direct sources		B	možni posek manj kakovostnih sortimentov, neto
Direct sources		A	posek manj kakovostnih sortimentov
Direct sources	GOZD		ostanek v gozdu ob realizaciji možnega poseka
Direct sources			ostanek v gozdu ob trenutni realizaciji poseka
Direct sources		D	količina skorje hlodovine ob realizaciji možnega poseka
Direct sources		C	količina skorje hlodovine ob trenutni realizaciji poseka
Direct sources	KMETIJSKE	G	ocenjeni možni trajni posek lesa dreves na negozdnih površinah
Direct sources	POVRŠINE	X	lesni in nelesni ostanki s kmetijskih površin uporabni za energijo
Indirect sources			
Indirect sources	INDUSTRIJA	F	količina žagarskih ostankov pri predelavi hlodovine ob realizaciji možnega poseka
Indirect sources		E	količina žagarskih ostankov pri predelavi hlodovine ob trenutni realizaciji poseka
Indirect sources	ZBIRNI CENTRI	H	zbrani lesni ostanki
Demand		I	poraba manj kakovostnih sortimentov v gospodinjstvih za ogrevanje in kuhanje
Demand		J	poraba manj kakovostnih sortimentov v sistemih daljinskega ogrevanja in kogeneracije
Demand		K	lesni ostanki, uporabljeni v industriji
Demand			skupna poraba lesa za energijo v vseh sektorjih
Demand		Y	količina konkurenčne rabe manj kakovostnega lesa v industriji (papirnice, tanin, vlakna)
Demand			število prebivalcev, ki uporabljajo drva kot primarni način ogrevanja
		"A+C+E+H"	VSOTA VIROV LESNE BIOMASE OB TRENUTNI REALIZACIJI POSEKA
		"B+D+F+H"	VSOTA VIROV LESNE BIOMASE OB REALIZACIJI MOŽNEGA POSEKA
		"A+C+E+H-I-J-K"	BILANCA KOLIČINE MANJ KAKOVOSTNEGA LESA OB TRENUTNI REALIZACIJI POSEKA
		"B+D+F+H-I-J-K"	BILANCA KOLIČINE MANJ KAKOVOSTNEGA LESA OB REALIZACIJI MOŽNEGA POSEKA
		"A+C+E+H-I-J-K-Y"	BILANCA KOLIČINE MANJ KAKOVOSTNEGA LESA OB TRENUTNI REALIZACIJI POSEKA Z UPOŠTEVANJEM KONKURENČNE RABE

Omejitve

- posek, opredeljen v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarske enote (GGN GGE)
- način sečnje in spravila, opredeljen v gozdnogojitvenem načrtu
- prepoved golosekov
- predpisana količina odmrle biomase (3 % LZ na GGE, po razširjenih debelinskih razredih, stoječa/ležeča; na območjih z živalskimi vrstami z večjimi zahtevami lahko več)
- odobritev krčitev gozda
- časovne omejitve sečnje in spravila
- conacija prostora: zavarovana območja, varovalni gozdovi

Pretiran iznos biomase – negativni vplivi :

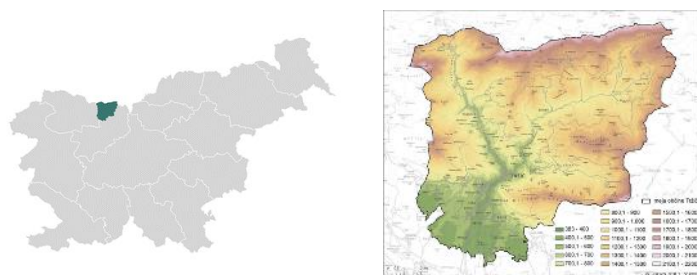
- zmanjšanja produkcijska sposobnost gozdov
- zmanjšanja biotska raznovrstnost (odmrla biomasa predstavlja pomembne mikro habitate)
- vpliv na vodni režim
- vpliv na erozijo

Projekt Forest EcoValue

Interreg Alpine Space
Nov 2022- Apr 2026

ekosistemske storitve
plačilne sheme
poslovnimi modeli

naše pilotno območje:
občina Tržič

LEŠNA BIOMASA ZA ENERGETSKE NAMENE V OBČINI TRŽIČ

Ozadje: Veliko gozdov, ugodna lastniška struktura, nizka ozaveščenost o DOLB sistemih v občini

CILJI:

- Ozaveščanje o možnostih in prednostih DOLB sistemov
- Vključitev DOLB sistemov v strateške načrte občine
- Lokalni prebivalci zagotavljajo lesno biomaso

Prednosti za lokalno prebivalstvo in gozdove:

- + les, lokalen in okolju prijazen material
- + aktivno gospodarjenje z gozdom
- + trg za manj kakovosten les
- + razvoj podeželja, dodatna dejavnost na kmetiji

Projekt Forest EcoValue

Aktivnosti:

- analiza potenciala in potreb
- ozaveščanje – sestanek z Občino Tržič
- ocena pripravljenosti lastnikov gozdov za dobavo lesne biomase
- ozaveščanje

LASTNIŠKA STRUKTURA! >2000 (so)lastnikov gozdov

Površina OT 15.00 ha, gozdovi 11 274 ha (73 %)

Lesna zaloga: 401 m³/ha (73 % iglavci, 27 % listavci)

Letni prirastek: 7,87 m³/ha

Možni letni posek: 7,19 m³ /ha (91 % realizacija)

86 % Natura 2000 območja, 16,5 % varovalni gozdovi

Možni letni posek drv > 28.000 m³

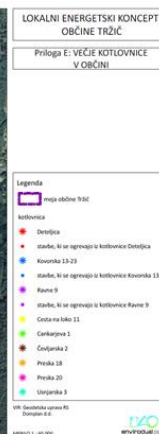

Projekt Forest EcoValue

Aktivnosti:

- analiza potenciala in potreb
- ozaveščanje – sestanek z Občino Tržič
- ocena pripravljenosti lastnikov gozdov za dobavo lesne biomase
- Ozaveščanje

- splošno o lesni biomasi, DOLB sistemih
- prednosti za občino, prebivalce, gozdove
- strateški dokumenti
- onesnaževanje
- financiranje
- dobre prakse (dobava biomase)
- ocena potenciala/ potreb
- analiza gozdov v lasti občine

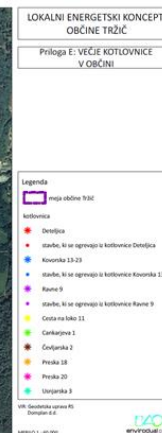
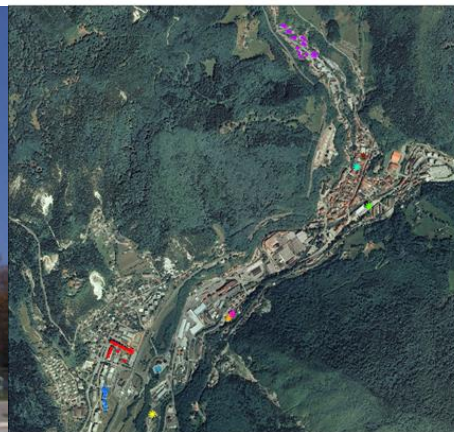

Projekt Forest EcoValue

Aktivnosti:

- analiza potenciala in potreb
- ozaveščanje – sestanek z Občino Tržič
- ocena pripravljenosti lastnikov gozdov za dobavo lesne biomase
- Ozaveščanje

- splošno o lesni biomasi, DOLB sistemih,
- prednosti za občin, prebivalce, gozdove
- strateški dokumenti
- onesnaževanje
- financiranje
- dobre prakse (dobava biomase)
- ocena potenciala/ potreb
- analiza gozdov v lasti občine

Zaključki

- Izkoriščanje lesa, ki ni zanimiv za lesno predelavo
- Kurjenje v kurilnih napravah, ki imajo visok izkoristek
- Vpliv (so)financiranj na izbiro zelenih rešitev
- Pomen terenskega kadra, ki pozna lokalno situacijo
- Potreba po združevanju in organiziranju lastnikov, investitorjev in porabnikov
- Trajnostna raba lesne biomase

EU cilj pri rabi obnovljivih virov energije 40 %

Naj bo lesna biomasa eden izmed njih!

Hvala za pozornost!

